

Zápis ze 4. jednání pracovní skupiny Rovné příležitosti dne 20.2.2023

Přítomni dle prezenční listiny

Program:

1. Zahájení a představení

Jednání zahájila Pavlína Jandošová, která přítomným krátce představila projekt MAP III, činnost pracovní skupiny Rovné příležitosti a seznámila přítomné rovněž s programem jednání tentokrát na téma Inkluzivní vzdělávání ve školách v území - sdílení zkušeností a příkladů dobré praxe, podpora asistentů pedagoga a učitelů.

2. Inkluzivní vzdělávání ve školách - sdílení zkušeností, příkladů dobré i horší praxe, podpora asistentů pedagoga a učitelů

V úvodu setkání se přítomným představila psycholožka Eva Mikešová, která dlouhodobě spolupracuje v rámci MAPu jako odborný konzultant pracovní skupiny Rovné příležitosti a požádala přítomné učitele/asistenty pedagoga, aby se i oni krátce představili ostatním.

V další části setkání se přítomní vyjádřili k tématům, která je aktuálně zajímavá nebo trápí v oblasti problematiky rovného přístupu ke vzdělávání. Na sdílená témata (integrace ukrajinských žáků/cizinců; spolupráce učitele a asistenta pedagoga a jejich kompetence; komunikace a spolupráce s rodinou - společný cíl, individualizace a diferenciací ve výuce - podpora dětí v jejich individuálním rozvoji, vycházení ze zájmů dětí) se pak postupně přítomní snažili nahlížet z různých úhlů pohledu a hledat možné příčiny a cesty řešení. Společně také sdíleli své zkušenosti a opatření, která v jednotlivých školách v souvislosti s výše uvedenými tématy zavádí, jak situace v praxi řeší.

Komunikace a spolupráce s rodinou často chybí nebo není dobře uchopena a rozvíjena.

Výstup: Účastnice se shodly na tom, že je velmi důležitá spolupráce a navození pozitivního vztahu s rodiči žáků i vytvoření prostoru pro komunikaci společného cíle a kroků, které k němu povedou (vycházející ze zájmů dítěte) z důvodu podpory vzájemného vztahu a uvědomění si svého dílu za odpovědnost při výchovně vzdělávacím procesu. Neméně podstatné je také společné hledání vhodných způsobů podpory, orientace na úspěch nikoliv na handicap a učení k respektu k různosti a odlišnosti (viz. příležitost k uchopení v třídnických hodinách).

V souvislosti s výše uvedeným přístupem zaznělo od účastnic doporučení na kurzy pro učitele a asistenty pedagoga Společně k lepší škole (Jeden svět na školách organizace Člověk v tísni).

Integrace ukrajinských žáků - učitele/AP nejsou jednotní v zapojení a integraci ukrajinských žáků/ cizinců.

Výstup: Nutná domluva a koordinace mezi učiteli (jak budeme přistupovat k ukrajinským dětem, jak jim pomůžeme tuto situaci lépe zvládnout?), pravidelné koordinační porady. Vedení školy musí nastavit pravidla a koordinovat porady; učitelé - nastavení plánů pedagogické podpory všem ukrajinským žákům/cizincům ve škole. Pomoc zvenčí nabízí Národní pedagogický institut formou workshopů pro pedagogické sbory - setkání je možné uspořádat na míru (konkrétní řešení téma) ve škole - wellbeing učitelů, traumatizovaný žák/žáci, metody a formy vhodné pro práci s ukrajinskými žáky/žáky cizinci, prevence proti vyhoření u učitelů... apod.

Spolupráce asistenta pedagoga a učitele - učitelé/AP nemají jasně vymezené kompetence. V praxi tato skutečnost komplikuje vzájemnou spolupráci.

Výstup: Pravidla zapojení AP musí nastavit v obecné rovině vedení školy (např. v pracovní náplni), případně začlenit do dokumentů školy; vedení školy může dále učitele/AP podpořit vzdělávacími semináři na téma týmová spolupráce ve třídě; klima školy/třídy; tým školního poradenského pracoviště (speciální pedagog/výchovný poradce, školní metodik prevence) může poskytovat systematickou pomoc všem asistentům - intervizní a případová setkávání. Vedení školy zajišťuje odborníky do škol (speciální pedagog, školní psycholog).

Individualizace a diferenciaci ve výuce jako nezbytná součást výchovně vzdělávacího procesu v současné škole a zajištění rovných příležitostí ve vzdělávání ve školách nefunguje.

Výstup: Příčinou nezdarů v této oblasti je dle přítomných to, že učitelé pracují s homogenní třídou, práce není diferencovaná. Učitelé systematicky nesdílejí poznatky z dalšího vzdělávání mezi sebou. Nejsou jednotní v přístupu a rozvoji rovného přístupu ve vzdělávání z důvodu chybějící společné vize. Vedoucím pracovníkům chybí kompetence v oblasti pedagogického leadershipu. Aktivní učitelé - lídři, kteří výuku individualizují a úkoly diferencují, jsou osamoceni. Téma není ve školách systémově uchopeno. Chybí odborná diskuze na dané téma.

Vzdělávání asistentů pedagoga a podpora škol v dalším vzdělávání učitelů a jejich asistentů v oblasti podpory rovných příležitostí je nesystematické a nedostatečné.

Výstup: Učitelé v souvislosti s dalším vzděláváním pedagogických pracovníků uvádějí problémy v zastupitelnosti. Kurzy pro asistenty pedagoga jsou pouze formální, pro vstup do praxe a další podporu je klíčový poučený pedagog v oblasti inkluzivního vzdělávání. Asistenti i učitelé pozitivně hodnotí množství dostupných materiálů k tématu rovného přístupu, který však není koordinován na jednom místě a tím jim přípravu a práci ztěžuje i existenci pracovní skupiny pro rovné příležitosti, kde mohou sdílet své zkušenosti s kolegy z jiných škol, pozitivně hodnotí v tomto smyslu i propojení mateřských a základních škol.

Návrhy aktivit škol a aktivit spolupráce: projektové dny - příležitost pro rozvoj rovných příležitostí; aktivity a metody ve výuce vhodné pro ukrajinské žáky a žáky cizince; jak naučit děti učit se aneb strukturovaná výuka; speciální pedagog ve škole; podpora v rámci pracovní skupiny pro rovné příležitosti, sdílení příkladů dobré praxe v rámci území; spolupráce s dalšími subjekty

3. Závěr

Eva Mikešová a Pavlína Jandošová poděkovaly všem přítomným za účast. Pavlína Jandošová přizvala přítomné nové učitele a asistenty pedagoga ke spolupráci v rámci MAP v oblasti rozvoje rovných příležitostí ve vzdělávání.

V Nepomuku dne 20.2.2023

Zapsala: Pavlína Jandošová
Ověřila: Eva Mikešová